

Główne objawy chorobowe u dzieci

Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku
Dziecięcego
I Katedry Pediatrii WUM

2-latek po drgawkach

- Co się stało ??
- Czy coś cię boli ??
- Czy masz zaburzenia widzenia?
- Masz nudności ?
- Kręci Ci się w głowie ?
- Czy widzisz ten palec ??
- Możesz podążać wzrokiem ?
- Patrz na światło latarki proszę.

Przystępujemy do badania, a pacjent ...

Drgawki

- ***Najczęstsza przyczyna drgawek u dzieci – drgawki gorączkowe***
- Urazy głowy (krwiation wewnętrzny, stłuczenie mózgu)
- Padaczka
- Przyczyny metaboliczne: Mg, Ca, Na, glukoza, mocznik, wit. B6, zaburzenia metaboliczne
- Drgawki gorączkowe (6mż- 6 rż)

Drgawki gorączkowe

PROSTE	ZŁOZONE
<15 minut	>15 minut
Brak objawów ogniskowych	Charakter napadów częściowych, połowicznych lub objawy ogniskowe po napadzie
Nie powtarza się w ciągu 24 h	Powtarzają się

Gorączka

Miejsce pomiaru temperatury	Zakres wartości prawidłowych
Odbytnica	36,6- 38,0
Ucho	35,8- 38,0
Jama ustna	35,5- 37,5
Dół pachowy	34,7- 37,3

„Rekomendacje postępowania w pozaszpitalnych zakażeniach układu oddechowego 2010”

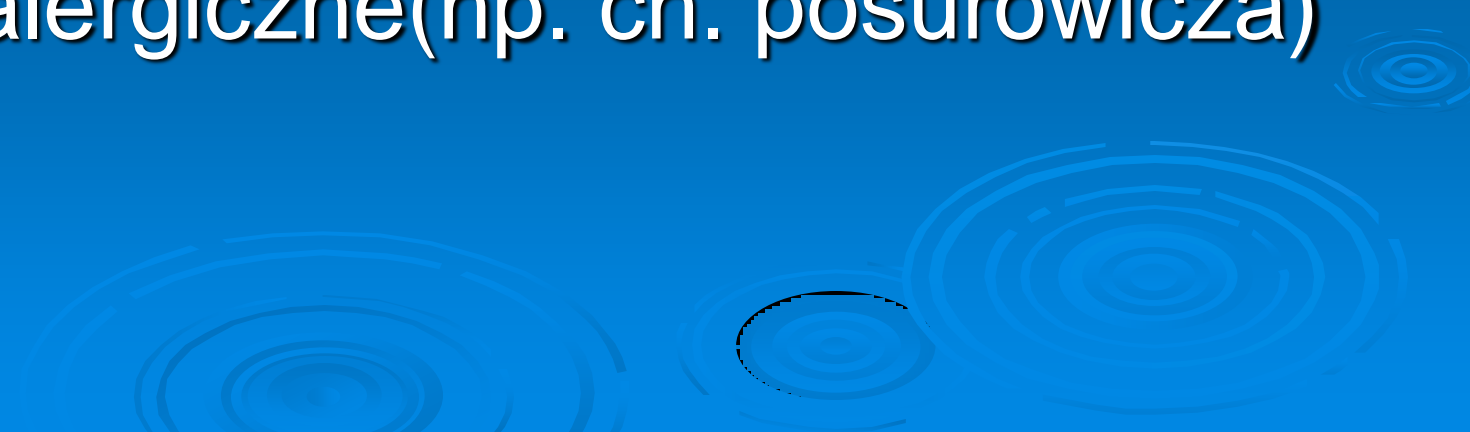
Rekomendacja 1

Zalecane metody pomiaru temperatury ciała w zależności od wieku

- **w odbytnicy u dzieci do 3 roku życia;**
- **w uchu u dzieci między 3-5 rokiem życia;**
- **w jamie ustnej u dzieci powyżej 5 roku życia.**

„Rekomendacje postępowania w pozaszpitalnych zakażeniach układu oddechowego 2010”

Przyczyny gorączki

- Choroby infekcyjne
 - Choroby reumatyczne
 - Choroby nowotworowe
 - Gorączka pochodzenia ośrodkowego
 - Reakcje alergiczne(np. ch. posurowicza)
-

Tory gorączki

- **Gorączka stała (ciągła)** – np. zapalenie płuc
- **Gorączka przerywana (różnica 1°C)** – np. posocznica, zakażenia wirusowe
- **Gorączka septyczna (do ponad 40°C)** – ciężkie zakażenia, posocznica
- **Gorączka falista** np. ziarnica złośliwa
- **Gorączka dwufazowa** np. odra, świnka, zakażenia wirusami Coxackie

Czy gorączkę należy obniżać?

W zwalczaniu bólu związanego z zakażeniem układu oddechowego zalecane jest stosowanie paracetamolu lub ibuprofenu

Ze względu na brak badań wskazujących na korzyści płynące ze zmniejszenia gorączki w leczeniu zakażeń układu oddechowego nie zaleca się rutynowego ich stosowania w obniżaniu gorączki związanej z zakażeniem układu oddechowego.

Zaleca się natomiast stosowanie ibuprofenu lub/i paracetamolu w zwalczaniu gorączki, jeżeli towarzyszy jej wyraźny dyskomfort i ogólne złe samopoczucie

Duszność

Objawy obiektywne

- Przyspieszenie oddechu (tachypnoe)
- Uruchomienie dodatkowych mięśni oddechowych
- Poruszanie skrzydełkami nosa
- Postękiwanie
- Stridor
- Zmiany zabarwienia skóry i błon śluzowych
- Kaszel
- Ortopnoe
- Trudności w mówieniu i karmieniu
- Dodatkowe objawy osłuchowe nad polami płuc

Tachypnoe

- $< 2m\dot{z}$ powyżej 60 odd/min
- $2m\dot{z} - 1 r\dot{z}$ powyżej 50 odd/min
- $> 1 r\dot{z}$ powyżej 40 odd/min
- $5r\dot{z}$ powyżej 30 odd/min

Przyczyny duszności

- Zaburzenia w obrębie układu oddechowego
 - nosa
 - jamy nosowo-gardłowej i gardła
 - krtani, tchawicy i oskrzeli
 - płuc
 - opłucnej
 - mięśni oddechowych, budowie klatki piersiowej

- Zaburzenia w obrębie układu krążenia
- Niedokrwistość

Rodzaje duszności

- Wdechowa
- Wydechowa
- Mieszana

Kaszel

- raptowne uwolnienie powietrza nagromadzonego w płucach i drogach oddechowych, które zostało zatrzymane na skutek zamknięcia szpary głośni

Rodzaje kaszlu

- Ostry (<3 tyg) i przewlekły(>8 tyg)
- Suchy i wilgotny
- Kaszel charakterystyczny:
 - szczekający, metaliczny
 - krztuścowy
 - staccato- napadowy, przerywany
 - dudniący dźwięk

Przyczyny kaszlu

Astma oskrzelowa

Mukowiscydoza

Niedobór odporności

Pierwotna dyskineza rzęsek

Zespoły aspiracyjne- rozczep podniebienia, przetoka przełykowo-tchawicza, schorzenia nerwowo-mięśniowe, refluks żołądkowo-przełykowy

Ciało obce

Gruźlica

Wady układu oddechowego

Choroby śródmiąższowe

ANN

Przewlekłe zapalenie zatok obocznych nosa

Wady serca

□ **Infekcyjne**

KASZEL- objawy alarmujące

Początek w okresie noworodkowym

Zmiany osłuchowe w badaniu przedmiotowym

Krwioplucie

Nieprawidłowości w badaniu układu sercowo-naczyniowego

Ból w klatce piersiowej

Duszność wysiłkowa i spoczynkowa

Nawracające zapalenia płuc

Kaszel podczas jedzenia

Nagły początek kaszlu

Przewlekły i wilgotny kaszel

Poty nocne lub utrata masy ciała lub brak przyrostu masy ciała nasilający się

Objawy przewlekłej choroby płuc- palce pałeczkowate, zniekształcenia klp

Bóle brzucha

Bóle brzucha są objawem nie tylko chorób przewodu pokarmowego!!!

Czynnościowy ból brzucha

- Kryteria diagnostyczne:
 - Okresowy lub ciągły ból brzucha;
 - Niewystarczające kryteria do rozpoznania innych czynnościowych ch p.pok
 - Brak oznak stanu zapalnego, nieprawidłowości anatomicznych, metabolicznych, procesów nowotworowych, które mogłyby wyjaśnić objawy pacjenta
 - 1x/tydzień przez co najmniej 2 miesiące

Ból brzucha - przyczyny

Dotyczące układu pokarmowego	Dotyczące układu moczowego	INNE
zaparcia nietolerancja laktozy infekcyjne nieswoiste zapalenia jelit choroba wrzodowa żołądka/XII-cy zapalenie przetyku uchyłek Meckela przepukliny zapalenie wyrostka robaczkowego kamica dróg żółciowych zapalenie trzustki alergia pokarmowa	Zakażenie układu moczowego Wodonercze Kamica układu moczowego	Zapalenie płuc Migrena brzuszna Przełom w niedokrwistości sierpowatej Choroba Schonleina- Henocha

„Ostry brzuch”

- Zapalenie wyrostka robaczkowego
- Wgłobienie
- Niedrożność mechaniczna, porażenna
- Zapalenie otrzewnej
- Zapalenie trzustki
- Perforacja p.pok.
- Odmiedniczkowe zap. nerek
- „rzekomy ostry brzuch”- np. w kwasicy ketonowej, ↓ K, Na i Cl.

Bóle brzucha -objawy alarmujące

- wiek <5rz
- gorączka
- utrata mc
- wymioty z krwią, żółcią
- Żółtaczka
- Hepatosplenomegalia
- ból zlokalizowany poza pępkiem
- budzący w nocy
- choroby zapalne jelit lub celiakia w rodzinie
- podwyższone OB i CRP
- promieniowanie do łopatki, pachwiny lub pleców

Wymioty

- Charakter treści – znaczenie diagnostyczne

Wymioty- diagnostyka różnicowa

Niemowlę	1-12rż	>12 rż
<p>Nieżyt żołądkowo-jelitowy GERD Przekarmienie Nieprawidłowy zwrot jelit, zwężenie odźwiernika, wgłobienie</p>	<p>Nieżyt żołądkowo-jelitowy Zakażenie uogólnione Zapalenie błony śluzowej żołądka Zatrucie Krzusiec Polekowe GERD Zapalenie zatok Zapalenie ucha środkowego Nieprawidłowy zwrot jelit, zwężenie odźwiernika, wgłobienie</p>	<p>Nieżyt żołądkowo-jelitowy GERD Zakażenie uogólnione Zatrucie Zapalenie błony śluzowej żołądka Zapalenie zatok Nieswoiste zapalenia jelit Zapalenie wyrostka robaczkowego Migrena Cięża Polekowe bulimia</p>
<p>Choroba metaboliczna Guz OUN Krwotok podpajęczynówkowy</p>	<p>Zapalenie wątroby Zapalenie trzustki Achalazja Guz OUN</p>	<p>Kwasica cukrzycowa Guz OUN Zapalenie trzustki Choroba wrzodowa żołądka/</p>

Wymioty w przebiegu chorób infekcyjnych

- Gastroenteritis
 - Zapalenie gardła, angina
 - Krztusiec
 - Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu
 - Zakażenie układu moczowego
-

Choroby OUN

- Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu
- Nadmierne nasłonecznienie
- Guzy mózgu
- Migrena
- Obrzęk mózgu
- Krwawienia
- ***objaw wzrostu ciśnienia śródczaszkowego – wymioty poranne w guzach OUN***

Biegunka

- Zmiana konsystencji stolca na luźną lub płynną i lub zwiększenie częstotliwości wypróżnień (zwykle > 3 stolców na dobę) lub stolec patologiczny (domieszka krwi, śluzu)

Ostra/przewlekła

Prawidłowa ilość wypróżnień u dziecka?

Biegunka

Przyczyny infekcyjne	Przyczyny nieinfekcyjne	Przyczyny poza przewodem pokarmowym
<p>Bakterie: Salmonella, Shigella, E. coli, enteropatogenne E. coli, gronkowce, Vibrio cholerae, Yersinia enterocolitica</p> <p>Wirusy: rotavirus 1, 2; Norwalk, ECHO</p> <p>Pierwotniaki: Giardia lamblia, Entamoeba histolytica</p>	<p>Celiakia</p> <p>Nieswoiste choroby zapalne jelit</p> <p>Alergia pokarmowa</p>	<p>Zapalenie ucha środkowego</p> <p>Zakażenie układu moczowego</p> <p>Polekowe(ab, cizaprid)</p> <p>Neuroblastoma</p>

Zaparcia

□ <3 stolców na tydzień lub częstsze,
ale z wysiłkiem u dzieci w wieku
poniemowlęcym

Zaparcia przyczyny

Zaparcie czynnościowe(80-85%)
Dietetyczne (błonnik, płyny)
Choroba Hirschprunga
Wrodzone i nabyte choroby
odbytu/odbytnicy
Skręt jelit

Niedoczynność tarczycy,
nadnerczy
Odwodnienie
CF
Hipokaliemia
Hiperkalcemia
Hipotonia m. brzucha(z. Downa,
mózgowe porażenie dziecięce)
Uszkodzenie rdzenia(rozczerp
kręgosłupa, guzy rdzenia)
Wrodzona wiotkość mięśni
Polekowe(opioidy, leki
przeciwdepresyjne,
przeciwosychotyczne)

Zaparcia czynnościowe kryteria rozpoznania

- Nie więcej niż 2 wypróżnienia na tydzień
- Min. 1 epizod popuszczania stolca u dziecka, które nabyło umiejętność kontroli wypróżnień
- W wywiadzie nasilona retencja stolca
- W wywiadzie bolesne wypróżnienia lub zbite stolce
- Obecność dużych ilości mas kałowych w odbytnicy
- W wywiadzie stolce o dużej średnicy
- 2 z powyższych kryteriów i dolegliwości >1 miesiąc u dziecka poniżej 4rz

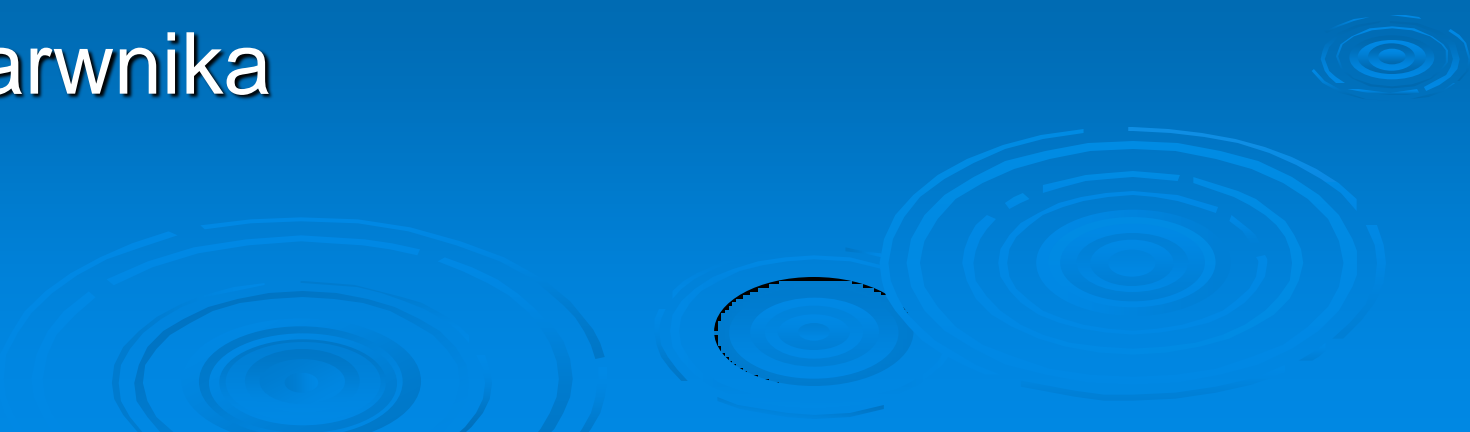
Zaparcia- objawy alarmujące

- ❑ Niedobór masy ciała
- ❑ Wymioty
- ❑ Gorączka
- ❑ Biegunka z krwią
- ❑ Zwężenie odbytu
- ❑ Pusta bańka odbytnicy
- ❑ Objawy od urodzenia
- ❑ Brak łaknienia
- ❑ Guz w badaniu palpacyjnym brzucha

Objawy skórne

- Bładość
- Sinica
- Żółtaczka

Bladość

- Niedokrwistość (zmniejszenie stężenia hemoglobiny we krwi krążącej)
 - Upośledzony przepływ w obwodowych naczyniach krwionośnych
 - Choroby przebiegające z obrzękami
 - Niedobory barwnika
-

Sinica

- Ośrodkowa
- Obwodowa

Objaw Lewisa

The background of the slide features a blue gradient with several faint, concentric white circles resembling water ripples, scattered across the lower half of the page.

Sinica ośrodkowa

- Zmniejszone wysycenie tlenem krwi tętniczej(niewyd.oddechowa, wady serca z przeciekiem P-L, nieprawidłowości Hb)
- Widoczna na śluzówkach jamy ustnej, wargach, wokół ust i nosa, spojówkach, płatkach usznych
- Ogrzanie nie wywołuje zaczerwienienia skóry

Sinica obwodowa

- Spowodowana zwiększoną różnicą między wysyceniem tlenem krwi tętniczej i żyłnej(jej pojawieniu sprzyja wolniejszy przepływ krwi przez naczynia obwodowe- wstrząs, niewydolność serca).
- Występuje głównie na dystalnych częściach kończyn
- Ogrzanie skóry przywraca jej czerwone zabarwienie

Bóle brzucha u dziecka mogą być objawem:

- a) choroby układu pokarmowego,
- b) zapalenia ucha środkowego,
- c) zapalenia płuc,
- d) wszystkich ww.

Wymioty mogą wystąpić:

- a) w chorobach OUN,
- b) przy podawaniu dziecku preparatów żelaza,
- c) w zakażeniu układu moczowego,
- d) wszystkie prawidłowe.

Objawem duszności u noworodka nie jest:

- a) stękanie,
- b) wciąganie międzyżebry,
- c) poruszanie skrzydełkami nosa,
- d) przyjmowanie wymuszonej pozycji ciała,
- e) sinica.